

tale jezične ženske, „a zaupati mu ni! Kar ni prej znal, se je naučil zdaj med tatovi in razbojniki. — Torej je boljše, da se ga varujemo! Če pa kdo res verjame, da je popolnoma nedolžen, naj le opazuje Nacetovo vedenje! Kako varno in bojazljivo se vedno ozira na vse strani, kot da bi se bal zasledovalcev. In kako se vstraši, ako kdo stopi nenadoma pridenj! Noben človek, ki ima dobro vest, ni tako bojazljiv kakor ta Nace, in nihče nima tako bodečega, tako zvitega pogleda!“

Zaničevan je hodil Nace okoli, ne da bi mogel začeti kaj resnega. Če ga je srečal kak znanec, se mu je sam izognil, da ga ne bi morda razjezil. O svojem psu pa je mislil, da to ni tako potrebno. Ko mu je nekdaž skočil za vrat, je snel staro puško s stene in ga vstrelil. Ko je gledal hudobno zver, ki se je valjala na tleh, je mislil, da je sedaj res to, za kar ga smatrajo, hudodelnik in pa morilec! . . .

In česar ni storil, odkar se je povrnil v vas, je storil zdaj. Tiho je šel v cerkev, stopil v najtemnejši kot, pokleknil in molil. Naposled se je podal domov; s povešeno glavo, kakor je bila njegova navada, je stopal po stezi. Kmalu je zaslišal korake. Proti njemu je prihajala kaj čudna človeška dvojica. Kmetica z lepim, snanim robcem v roki, a poleg nje smešen pritlikovec.

Nace se je stresel. Spoznal ju je, Franico in Josipa! Torej omožila se je z Josipom?! . . . No, saj je bila pokorna hči, pa tudi trgovčeve njive in polja so ležale ravno poleg Česnikovih.

Tudi Franica in Josip sta ga spoznala, a nista se mu več mogla umakniti.

Nace ju je moško pogledal; ko sta prišla bližje, je snel klobuk z glave, a reči ni mogel ni besedice.

Ošabno mu je pokimal Josip, in njegova mlada soproga je hitro pogledala na drugo stran, da bi si obrišala solze, kakor je mislil Nace, v resnici pa le zato, ker se je sramovala, da je nekdaž ljubila tega revnega, bolnega mladeniča.

Resno jo je pogledal in korakal dalje. — — —

* * *

Noč je bila, tiha, krasna noč. Kresnice so letale po zraku, cvetlice so duhtele, in mesec je razlival svoj srebrni soj črez molčečo pokrajino. Zaupno je namežikaval Nacetu in se mu smehljaj, veliko prijaznejše nego Franica in Josip pred tremi dnevi. A ta se ni zmenil za to krasoto. Po glavi so mu rojile žalobne misli . . .

Kako je ljubil Franico, a ta ga je vendar zapustila in vzela Josipa! . . . Po krivem je pretrpel pet let v ječi; potem se je vrnil, ko se je doznala njegova nedolžnost. Pa kaj, ljudje vendar mislijo, da je on požigalec! Kaj mu hoče svoboda, ko ga ljudje ne marajo, ko ga zaničujejo! . . . Vsi beže pred njim, vsi se ga bojé . . . On pa naj bi to prenašal? . . . Ne! . . .

Drugi dan ni bilo Naceta nikjer; šel je čez noč po sveti, nihče ne ve ne kod ne kam . . .

Življenje in sèn.

Sen sem sanjal v nočnem mraki,
Da sem šetal po vrtéh,
Da sem pri stopinji vsaki
Zrl rumen zlatnik na tleh.

Skrbno bral sem jih po poti
Skrbno vpraševal se vmes,
Ali sanja me le moti
Ali je, kar vidim, res.

„Vse resnica, vse resnica“
Živi sèn mi je legal. —
Prebudi me v sobi tica —
In prevaro sem spoznal.

Višje dekliške šole.*)

Spisala Danica.

Die Cultur der Intelligenz nach allen Richtungen ist nicht zu tadeln, aber sie darf nicht das höchste, nicht das letzte Ziel sein. Auf Tüchtigkeit im Berufe, Charakter im Leben, darauf — und darauf allein kommt zuletzt alles an.

Friedrich Wilhelm III.

Še pred nedavnim časom je bilo obče razširjeno mnenje, da ženski popolnem zadostuje, če zna le nekoliko čitati, pisati in računati. Na daljno izobrazbo njene inteligence še nihče mislil ni. No, to se je hvala Bogu v novjšem času izpremenilo. Vsaj merodajni faktorji so dandanes prepričani, da treba tudi ženski vsestranske duševne izobrazbe, če prav se nahajajo v kompaktni masi ljudstva — dá celo ženstva samega dostikrat še prav srednjeveški nazori. — Spoznalo se je, da more le inteligentna, omikana mati vzgojiti inteligentne otroke, da je le od žene, in le od žene same odvisen značaj obitelji. Mož fin in naobražen, vezan na prosto in nevedno žensko bode imel tudi prosto obitelj. Nasprotno pa bode vedela fina, inteligentna žena dati svoji obitelji vedno tudi fino izobrazbo, naj si bode njen mož tudi neomikanec, surovež. Zato je pa v povzdigo splošne omike tudi neobhodno potrebno, da se probudi ženstvo iz nevednosti, iz apatije, v koji je dremalo stoletja in stoletja. V to svrho so se dekliške šole že zdatno zboljšale. Snovale so se in snujejo se še vedno tako zvane višje dekliške šole. Saj že skoraj ni večjega mesta, ki se ne bi ponašalo s takim zavodom. Na videz je to res prav lepo in mora vsakega prijatelja napredka tudi srčno veseliti. Trezni in kritični opazovalec pa bode kmalo spoznal, da je na zunanje lepo rudeče jabolko v sredini piškavo.

Navadno se trdi, da višja dekliška šola nima namena vzgajati za kak poklic; ona hoče podati deklicam le splošne omike. Prosim le malo pozornosti in spoznati mora vsakdo, da je to zmota, in baš ta zmota je kriva, da zgrešijo vse te šole svoj pravi namen. Matere, ki po-

*) S tem spisom se sicer ne vjemamo povsem, vendar priznavamo, da je v njem mnogo zdravih misli. (Op. ur.)